

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

padních vrstev kolem domu pochází početná kolekce vypálených strukturovaných mazanic, některých dokonce s vícevrstevnými hliněnými omítkami.

Petr Kos

Resumé

Kobylnice (Bez. Brno-venkov), „Rybníky“ (Parz. Nr. 751/10). Mitteldonauländische Urnenfelderkultur – Velaticer Phase. Siedlung, Depotfund. Rettungsgrabung.

Obr. 6. Kobylnice, „Rybníky“. Keramický depot kultury popelnicových polí.

Abb. 6. Kobylnice, „Rybníky“. Gefäßdepotfund, Mitteldonauländische Urnenfelderkultur.

KOŽUŠANY-TÁŽALY (K. Ú. TÁŽALY, OKR. OLMOUC)

Intravilán. Únětická kultura. Sídliště, depot. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu prováděného na parcele (č. 56/37) budoucího rodinného domu pana M. Lenocho v Tážalech u Olomouce byla prozkoumána část sídlištního areálu ze starší doby bronzové a kostrový hrob pravděpodobně středověkého stáří. Zkoumaná lokalita se nachází na severním okraji intravilánu obce, na sprašové pravobřežní terase zvedající se z inundace řeky Moravy, v nadmořské výšce 214 m. Místo nálezů archeologických objektů je na mapě ZM ČR 1:10 000, kladový list 24-24-04 identifikováno těmito koordinátami: 408:370 (měřeno v mm od ZSČ:JSČ).

Na ploše stavby rodinného domu bylo odkryto celkem 16 archeologických sídlištních objektů datovaných do starší doby bronzové, do kultury únětické.

Sídlištní objekty reprezentují jednoduché sídlištní jámy, zásobní jámy a kůlové jamky. Objekt č. 14 je pravděpodobně relikv z většího hliníku. Nejpočetnějším archeologickým nálezem na zkoumané lokalitě byly zlomky keramiky. Dále byly ze zásypů prozkoumaných objektů vyzvednuty zvířecí kosti, mazanice a lastury sladkovodních mlžů. V objektech 6 a 14 byly také nalezeny dva kusy štípané industrie. V celém zásypu zásobní jámy (obj. č. 6) se nacházely lidské kosti, u dna část čelisti, v horní třetině u východní stěny žebra, u západní stěny stehenní kost nedospělého jedince.

Při detektorovém průzkumu okolí zkoumané plochy byl těsně za východním rohem parcely nalezen depot dvou bronzových spirálovitých náramků ze starší doby bronzové.

Lukáš Šín, Vendula Vránová

Resumé

Kožušany-Tážaly (Olomouc Dis.), urban area. Únětická kultura. Settlement, hoard. Rescue excavation.

During a rescue archaeological research in Tážaly sixteen settlement features and a hoard were excavated. The hoard contained two bronze spiral bracelets. The features and the hoard are dated back to the Únětická Culture.

KRALICE NA HANÉ (OKR. PROSTĚJOV)

„Kralický háj“, parc. č. 350/95. Lužická kultura. Sídliště (?). Záchranný výzkum.

Ve dnech 21. června až 10. listopadu 2016 probíhal záchranný archeologický výzkum vyvolaný akcí „Rozšíření výrobního areálu společnosti Žaluzie NEVA, k. ú. Kralice na Hané, okr. Prostějov – etapa 2016“. Terénní odkryvy (ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, polygon s body o souřadnicích 149:359, 164:357, 164:361 a 150:363 mm od Z:J s. č.) opětovně poukázaly na nebývale intenzivní osídlení prostoru tzv. „Kralického háje“ a tedy dnešní Průmyslové zóny města Prostějova (cf. např. Šmíd a kol. 2013, k postlineárnímu osídlení místa spec. 99–107). Zachyceny byly aktivity lidu kultury s lineární keramikou, kultury s moravskou malovanou keramikou, jordanovské kultury, lužické kultury, platěnické kultury a v neposlední řadě též raného a vrcholného středověku (cf. příslušné oddíly tohoto čísla). Patrně spíše „epizodním“ lidským aktivitám v období mladší doby bronzové nasvědčuje, za pomoci detektoru kovu získaný, zlomek bronzové jehlice se zduřelým a vodorovně rýhovaným krčkem (spadající do skupiny jehlic typu Deinsdorf, Říhovský 1979, 74–77), která

patří v daném prostoru k dosud nečetným nálezům příslušejícím lužické kultuře.

Pavel Fojtík

Literatura

Říhovský, J. 1979: *Die Nadeln in Mähren und im Ostalpengebiet*. Prähistorische Bronzefunde 13, 5. München: Beck.

Šmíd, M. a kol. 2013: *Kralice na Hané. Birituální pohřebišť kultury s lineární keramikou*. Archeologické památky střední Moravy 20. Olomouc: Archeologické centrum Olomouc.

Resumé

Kralice na Hané (Bez. Prostějov), „Kralický háj“, Parz. Nr. 350/95. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

KŘENOVICE (K. Ú. KŘENOVICE U SLAVKOVA, OKR. VYŠKOV)

„Niva“. Mladší doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum, provedený Ústavem archeologické památkové péče Brno, v. v. i., byl vyvolán stavbou inženýrských sítí a komunikace pro rodinné domy v poloze Niva. Zkoumaná plocha leží při jižním okraji intravilánu Křenovic, vlevo od silnice do Hrušek. Jedná se o východně orientovaný svah nad pravým břehem Rakovce. Nadmořská výška 202–210 m. Jižně od zkoumané plochy se v minulosti nacházel hliník. Při těžbě hlíny zde bylo odkryto několik archeologických objektů.

Během záchranného archeologického výzkumu v roce 2015 jsme prozkoumali čtyři zahloubené objekty. Ve všech případech se jednalo o sídlištní, zpravidla zásobní jámy. Dle získaného skromného keramického materiálu můžeme objekty časově zařadit pouze přibližně do mladší doby bronzové. Objekt 501 datujeme pouze rámcově do pravěku (absence nálezů).

Plocha výzkumu je na ZM ČR 1:10 000 list 24-43-08 vymezena body: A: 232:75; B: 253:80; C: 229:95; D: 264:112 (mm od Z s. č.: mm od J s. č.)

Blanka Mikulková

Resumé

Křenovice (Bez. Vyškov), „Niva“. Jüngere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

LITOVEL (K. Ú. ROZVADOVICE, K. Ú. UNČOVICE, OKR. OLMOUC)

Extravilán. SMK (?), KLPP (?), doba bronzová. Sídliště. Záchranný výzkum, povrchový sběr.

Lokalizace: linie vymezená body (záchranný výzkum): 1) X = 1111676, Y = 557350; 2) X = 1111753, Y = 557324; 3) X = 1111846, Y = 557281 (S-JTSK).

Lokalizace: plocha vymezená body (povrchové sběry): 1) X = 1112038, Y = 557297; 2) X = 1112099, Y = 557583; 3) X = 1111903, Y = 557718; 4) X = 1111805, Y = 557594; 5) X = 1111667, Y = 557430; 6) X = 1111686, Y = 557279 (S-JTSK).

Během stavby cyklostezky mezi obcemi Rozvadovice a Unčovice, jež proběhla v podzimních měsících roku 2011, došlo k odkrytí a následnému částečnému prozkoumání celkem deseti zahloubených sídlištních objektů. Rozsah výzkumu byl omezen pouze na linii stavby, přičemž šířka odkryté plochy činila cca 3 m. Většina výše zmíněných objektů byla relativně v nedávné době porušena výkopem pro plynovod, který je protínal přibližně v polovině celkové šířky zkoumané plochy. Jedna část zkoumané cyklostezky zasahovala do katastru obce Rozvadovice a druhá část do katastru obce Unčovice. Ve dvou případech byly částečně prozkoumány poměrně rozsáhlé hliníky, zbylé zahloubené objekty byly menší, avšak sídlištního charakteru. Celkem v šesti zahloubených objektech, včetně výše zmíněných hliníků, byla zjištěna přítomnost keramiky rámcově datovatelná do doby bronzové. Šlo o nevelký počet výdutí nádob bez ozdob. Dva zahloubené objekty obsahovaly keramiku KNP (viz příslušný oddíl tohoto čísla).

Přítomnost keramiky z doby bronzové, a to v počtu celkem 180 kusů, byla ověřena pomocí metody povrchového sběru na ploše výše vymezené příslušnými souřadnicemi (viz výše). Další 160 kusů z této plochy náleží s největší pravděpodobností období SMK a u dalších 180 kusů je možno jejich časově zařazení vložit do období KLPP. Z lokality také pochází jeden malý kompletní pravěký přeslen a fragment druhého většího, a to rovněž pravěkého.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Rozvadovice, Kat. Unčovice, Bez. Olomouc), unbauter Teil der Gemeinde. Mitteldonau-ländische Hügelgräberkultur (?), Lausitzer Urnenfelderkultur (?), Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung. Oberflächensammlung.